

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minder hirtetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmod-
rában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Készítők nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A mérleg.

—é— Csak néhány nap választ el már ben-
nünket az egyháziügyi javaslatok képviselőházi
tárgyalásától: érdekes kérdés, hogy mily számban
s mily erkölcsi súlyllyal vannak az e kérdések
tárgyában egymást megostromolni készülő táborok.

A szabadelvű párt igaz, hogy számban a
kilépek miatt csökkent, de mostani létszámában,
mely az összes ellenzéki pártokét még mindig
erősen fölözi, egységes, egyöntetű, lelkesedésében
összetartó s törhetlen hűséggel csoportosul vezére,
Wekerle körül a szabadelvű zászló védelmére,
amint ezt láthattuk a közelebbi történet szavazá-
soknál, melyeket az ellenzék nagy magabiztában
jóelőre erópróbnak hirdetett ki, s melyek a ja-
vaslatokat elvetni akaró ellenzék erőtlenségét s
ennél fogva csufos vereségét tüntették ki.

S ez természetes, mert ellenzéki pártjaink
dicséretére legyen mondva, ezek tagjai közt is
vannak számosan, akik a szabadelvűség hívei s
akik tudván, hogy Magyarország s a magyar
nemzet jövője csak szabadelvű intézményekkel
biztosítható, pártérdekeiket most, mikor a Wekerle-
kormány ily intézményeket kíván életre hívni,
becsületes hazafias készséggel alárendelik a haza
s a nemzet általános érdekének. Különösen a
szélsőbalról áll ez, a szélsőbalnak nevezetes része
fog az egyháziügyi javaslatokra rászavazni. A
szabadelvű párt nem szorult rá e segítségre, de
mint elvei közhasznosságának szózatot bizonyítékát
szívesen veszi. Beszéltek ugyan emiatt ellenfelei
fölfele, az udvarnál, a király előtt, hogy ime a
Wekerle-kormány s pártja a Kossuth-pártiak egy
részével van szövetségben; de hát e beszéd nem
fog s a trón bizalmát a szabadelvű párt s vezére
íránt nem ingathatja meg, mert ez ügyben éppen
a szélsőbal oszlott két táborra, amelyek egymás
íránt engesztelhetlen gyűlölségre gyuladtak. S a
trón körül csak helyeslést kelthet s a bizalmat
növelheti a tény, hogy Wekerle oly reform-küz-
delmet kezdett hazája érdekében, melynek köz-
hasznossága önkénytelenül annak hívei sorába
hozta a szélsőbal jobbait, evvel e közjogi pártot
megbontotta s önmaga által való nullifikációját
előidézte.

A szabadelvű reform-eszme diadalmos hatása
nagy rombolást idézett elő a nemzeti párton, gr.
Apponyi táborában is, mint ahogyan kitűnt e
pártnak a kormányjavaslatokkal szemben állás-

foglaló értekezletén. Hiába volt a genialis vezér-
nek minden ékeesszólása, melylyel a kormány
reformját, különösen a kötelező polgári házasságot
tulzottnak eszeltelte s helyette a szükségbeli aján-
lotta: pártjának legjobbjai egymásután szólaltak
fel s vezérik tanácsa, kérése ellenére a kormány-
javaslatok hívei gyanánt vallották magukat. Így
történt aztán, hogy Apponyi s szorosabb hívei e
hangulatot érezve s annak nyomása alatt, nem
merhették a kormányjavaslatok elvetését párt-
határozatul ajánlani; azt határozták, hogy semmit
sem határoznak, nehogy a kis párt szétbomoljon;
elhatározták, hogy szavazhat a párt tagjai közül
kiki, ahogyan tetszik, Apponyi ellenére, aki a
kormány s javaslatának kérlelhetlen ellensége.
A nemzeti párt így megmaradt ugyan pártnak,
de desavouálta vezérét, mert tagjainak nagyrésze
a kormány javaslatára s így közvetve azon We-
kerle-kormány erősítésére fog szavazni, melyet
Apponyi megbuktatni akar.

A képviselőház tehát méltó azon országos
közvéleményhez, mely oly roppant túlnyomósággal
tüntet a reformok mellett s így nyugalommal né-
hettünk a viták s azok eredménye felé. S miután
ez a dolgok állása, biztosan remélni lehet, hogy
a kormányjavaslatoknak a képviselőházi pártokra
gyakorolt ellenállhatlan hatalma s az általános
közvélemény nyomása érvőve teszi magát a fő-
rendiházban is, melynek hivatása ugyan a mér-
séklet, de nem oly előhaladásnál, melyre a nem-
zet óriás többségének kívánása s a trónnak helye-
lyeslése nyomja rá a legitim közszükséglet ajánló
pecsétjét.

Politikai helyzet.

Zombor, 1894. február 15.

„A politikai láthatár borult; a Wekerle dicsőségének
csillaga elhomályosult s csak napok kérdése, hogy a
bukás homályába süllyedjen; a kormány taktikázó poli-
tikája végre csufos kudarcot vall, vele megszűnik az
álnok ámitás is és mindezek mellett diadalra jut az
igaz ügy...”

Körülbelül ilyen értelemben ír néhány ellenzéki új-
ság már hetek óta; ezen szemléltől áthatva beszél, sok
jelentékenynek látszó, vagy tényleg jelentékeny poli-
tikus. És ezek az elvek, ezek a légből kapott koholt
dolgok végig száguldának az egész országban. Nem be-
szélve arról, hogy ki mennyi hitelt ad a fenti kitételek-
nek, mellőzve azt is, hogy vajjon egy bigadtan gondol-
kozó s politikával foglalkozó egyén egy pillanatra is
megállapodhatik ilyen minden alapot nélkülöző förmed-
ményeknél, e sorokkal az a célo, hogy némely ellen-

zéki lappal szemben, itt a mi olvasó közönségünkkel
szűk körünkben, teljes tárgyilagossággal, tiszta világításba
helyezzük a mai politikai helyzetet.

Kétségtelen az, hogy a mai politikai helyzet az
ellenzék egy részének furcsa viselkedése és taktikázása
folytán nem egészen normalis; sőt, tekintve a kormány-
nak a nemzet zöme által helyeselt intencióit, mondhat-
juk, hogy abnormalis. De vajjon mi idézi elő ezt a
helyzetet? Talán a kormány helytelen politikája?

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök azon nagyszá-
bású és országoserte igaz örömet keltett politikája maga-
tartása folytán, a melyet mint a Szapáry-kormány finác-
minisztere tanusított, az ellenzék rokonszenvével és a
nemzet közörszeme mellett alakította meg miniszteriumát.
Most pedig nem kevesen sárral dobálják, pedig éppen
olyan loyális, éppen olyan hazafias minden tette, mint
ez előtt. Ez olyan politikai tény, a melyet senki sem
vonhat rossz akarat nélkül kétségbe. Honnan hát a
viszátnak látszó helyzet?

Bizony, bizony a mi negyedszázados alkotmányos
életünkben annyiszor tapasztalt ellenzéki taktikát nagy-
gyon furcsa színben tünteti fel a mai helyzet.

Van nekünk a parlamentben egy ellenzékünk, mely
különféle közjogi alapon egymástól eltérő nézeteket és
elveket vall s ennek alapján több pártra oszlik, de a
melynek, az egész ellenzék összességében tekintve, úgy
látszik csak egy célja van, a rend és a békés haladás
megakadályozása. Ez az ellenzék évről-évre kér, illetve
követel a nemzet nevében (?) egyet-mást a kormánytól.
Ott volt ezek között, hogy többet ne is említek, a
magyar udvartartás kérdése és ott a mai, a kormány
által követett egyházpolitika keresztülvitelének szene-
vélyes sürgetése is. Ez az ellenzék aztán nem kimélt
semmiféle fegyvert a helyzet és a bizalom urai, — a
kormány ellen. Láttuk, hogy miképen kűzdöttek Tisza
Kálmán ellen, hogyan buktatták meg Szapáryt s nem egy-
szer nem röstelltek a diem consumer-féle inkorrekt esz-
közt is felhasználni. A mult és létűnt kormányok működé-
sére tovább nem akarok reflektálni; elég az hozzá, hogy az
ellenzék nem volt velük megelegedve. De ime az előbbi
kormányok bukása után előáll egy férfi, a ki öfelsége
a király bizalmából kabinetet alakít. Mint fentebb már
emlitem, az egész nemzet örömmel és bizalommal fo-
gadja, az ellenzék pedig töle eddig sohasem tapasztalt
rokonszenvével. E rokonszenvet csak fokozta az, hogy
Wekerle s így vele az egész kormány programjába
vett fel egy némely olyan dolgot, a melyek az ellenzék
negyedszázados követeléseit képezték, illetve ezen köve-
teléseknek részei voltak: a magyar udvartartás létesíté-
sét, illetőleg az előmunkálatok már megtételek, az egyhá-
zpolitikai javaslatok pedig, a ház asztalán fekszenek. És a
kormány más irányban is a lehető leghazafiasabb műkö-
dést fejt ki.

És most ime mi történik?

Városok és megyék egymás után a legnagyobb
lelkességgel üdvözölték a kormányt: a nemzet rokon-
szene csak fokozódik. A katolikus papság igaz, hogy
akcióit indított a kormány ellen s nem szűnik azt meg-
tovább is folytatni. A klerusnak azonban ezt meg lehet
bocsájtani, mert utóvégre is az ő szempontjából indokol-

A „BÁCSKA“ tárcája.

A sors és az emberek.)*

Akit a sorsa porba gázol,

S nem bír fölkelni önmagától,

Az mindig porban hentereg.

Tajonghat, sirhat . . . Mind hiába,

Segítő kéz nem nyúl utána,

Kerülik őt az emberek.

De akit fölemelt a sorsa,

Embortársát bármint rugdossa,

Kapaszodik beléje mind;

Amig őt újra visszarántja,

Vagy mig föl nem jut mind utána

A sors magas lépcsőzetin.

Azért aki magasra hágott,

Ne bizza el soha magát ott,

Mert a veszély mindig közel;

S akit a sorsa porba gázol,

S nem bír fölkelni önmagától,

Panasz nélkül pusztuljon el!

Luby Sándor.

„INNEN-ONNAN.“

Ez az amateur-kiadású, 77 lapra terjedő költemény-
füzet egy ifjú földik: Virter Ferenc munkája, mindössze
18 éves emberé. E nagy életkort tudva, sokan hozzá
sem fognának a kritikái tiszt teljesítéséhez, gondolván:
nincs ott mit bírálni, a hol 18 éves tapasztalatlan ifju
mond eszméket, életigazságokat, — fejez ki érzést, szen-
vedélyt. Zsenge művek azok, ne segítsünk kivinni a
napvilágra; maradjanak a könyvtárak legelrejtettebb
zugaiban, — fonnyadjanak el ott, láttatlanul.

Csak hogy ezek a zsengek életképes tövel bírnak,
csak hogy e zsengek közt kipattanó bimbók, fejlődésbe
menő virágok is találkoznak. S ez elég, hogy a kritika
is foglalkozzék velök, annál inkább, mert csak 18 éves
ifju termeléséről van szó.

Jó ilyen jelenség feltűnésekor nagy példákra gon-
dolni. Jókai csak most ilte 50 éves írói jubileumát, a
19 éves korában írt „Zsidó fia“-nak akadémiai meg-
dicséretétől számítva ez 50 évet. S tudjuk, hogy mi
lett ez 50 év — örök idő. Petőfi pedig költeményeit az
1842-ik évben, az ő 18—19 éves korában, termelt ver-
seivel kezdve gyűjtötte össze s ebben követi őt az Athe-
naeum, de az ezáltal rendezett kiadás végén ugyanarról
az évről még többet ad, hanem csak mint zsengeket,
míg amazok közt a költő legszebb verseinek egyikét-
másikat bírjuk.

Lehet 18 éves korban jó verseket is írni, sőt lehet
remekeket is, csak hogy embere válogatja: rátermett
költője írja.

Nos, Virter Ferenc nem művelt csodát azzal, hogy
egy füzetében sok zsenget adott, de azzal már elég
csodát művelt, hogy a zsengek mellett adott jó, sőt
néhány bevégzett kerek egész költeményt is, mindenké-
felett pedig, hogy kétségbenvonhatlan bizonyítékait adta
eredetiségének. Ez pedig nemcsak kielégítő, ez sok. És
ez teljesen igazolja önálló fűzettel való fellépését.

Mert mások ám most a viszonyok, mint voltak
koszorúsaink korában. Vörösmarty, Petőfi, Arany csak
mikor már általános volt költői hírnevök, adták ki össze-

gyűjtött verseiket; ma a kezdő versgyűjteménnyel lép
fel, mert kénytelen vele, hogy szomju lelke kritikához
jusson. Mig amabban az időben egyik almanach minden
művéről hozott a másik kritikákat. Ilyenféle kritika
szállította le a kellő értékére Bajza e kezdetű versét is:

„A jelennek dús mezőin
Minden élet — hervadás.“

Abban az időben tehát az ilyen előzetes kritikák
után lehetett a költőnek egyik-másik versén, kötetbe
gyűjtésük előtt, javítani is. Tény, hogy Vörösmarty nem
egy költeményét változtatásokkal adta ki egyenként
újából, még mielőtt önálló kötetben jelentene volna meg.

Ma tessék a lánglelkű ifjunak azonnal kész kö-
tetével ostromolni meg Olympust, különben ostromát —
egy-egy szépirodalmi lapban való vers közlését — észre
sem veszik, kritikát pedig, a szerkesztő leereszkedő
„közölni fogjuk“, „közölhető“, „esinos“, „tehetségre
vall“ stb. efféle obligát megjegyzéseivel kivül bizony nem
kap, — míg a kötetéről újságíró uraimék mégis csak
kénytelenek írni valamit.

Virter Ferenc tehát mindenképp helyesen tett, hogy
füzetét kiadta, — ime bizonyítékul a jelen méltatás is,
ha mindjárt nem is újságíró tollából került ki.

Mint már érintettem: verseinek legfőbb érdeme az
eredetiség, ez, a poétai érdemek legnagyobbika. Szad-
végi hangok; ott, hol reprodukál: a divatos érzelmek-
nek e kort jellemző diszharmoniajával, — ott pedig,
hol a saját érzelmeit produkálja, az örök-igaz érzelmek-
nek, amazokkal jólesően ellenkező, amazoknak mintegy
szemrehányó harmoniajával. Mindkettő a korra vall:
az élni siető s a magába szálló szív lüktetési. Virter
az előbbi hangulatnak a „Bonvivant“ gyűjtő-cím alatt
ad, sajtószertű formában: dalokban, majd egy „Vajudás“
című dramatizált költeményben objektív irányu kifeje-
zést. A daloknál azt hinné az ember, hogy a költő ön-
magát énekl, pedig dehogyan, hisz a füzet bevezető köl-
teménye: „A költőhöz“, a „Szerelmi dalok“ s az „Innen-
Onnan“ című cycclus ezt teljesen megcáfolják. Ő a „Bon-
vivant“ dalaiban egy bonvivantot szólaltat meg. Minden-

* Mutatvány a szerző legközelebb megjelenő kötetéből.

a derék plébános
yház, iskola és legin-
szepet tett és anyni
nehéz és szegény vi-
em tudtak felmutatni
anyagilag hasznok után
nden lehetett megakar-
n csekély jövedelme
megtörténnék, hogy a
ásra ne is gondoljon,
n.

A zombori takaré-
I. rendes és jubilaris
ai a következők: 1.
A választmány javas-
a betöltött 25 évi
ének esetére a teljes
adassék. 3. Az intézet
lhofer Róbert aligaz-
tassék. 4. Az intézet
l től lakber fejében
Az 1893. évi tiszta
ni középiskolánál egy
és a Bács-Bodrogh
hoz 500 frt kiutalvá-
az 1893-ik évi üzleti
szamadások és mérleg
feletti intézkedés. S.
vire és I választmányi

hó 15-én vett búcsut
dminisztrátorra kine-
jó papot, az intelli-
rmekek a tréfas pap
hatlan vadászpajtást

Névjegyzéke. A
önsegének fölterjesz-
adót fizető törvény-
ének összeállításánál
vedelmi potádó is,
lót képez.

folyo hó 10-én —
került táncvigalmat
yen a vidék s a hely-
pviselte magát, úgy
megtettek. A könyvs-
vált. Felülfizettek:
Babylonné 1 frt 20
László 50 kr, Sán-
kr, Csimár Mihály
rablica Sándorné 50
Mór 2 frt, Wámo-
s Béla 1 frt, Trébits
r, Morvay Mariska
lerer Simon 1 frt,
nác 50 kr, Lebach
lolf 80 kr, Robitsch
Sztruhár János 50
sef 50 kr. Fogadják
aját.

Köréből. A zombori
gy a rigyciai pénz-
szén állomásozó szá-
a kulai penztőgyőri
g kerületbe kebe-

Értéktár és nép-
ból 10,000 koronás
ait ösztöndíj gyanánt
nas kereskedelmi és
intezet alapítójának
és dr. Guln György
megfesteti.

Lék. A szeghegyi
lhatározta, hogy az
tt honvédek közös
s az egész területet
része céljából a bel-
ak be, melyben az
ozás utján leendő
belsőügyi minisztérium
megengedte s így
a szeghegyi dícsó

vaj. A Z. K.-ben
ar A. polgártársunk
lakást. Az a bizo-
n a házbert, azon
obb szerrel a ké-
gyot és merészet s
azda padlás részé-
at lopkodta a csó-
birt padlás részbe.
sobbba került a la-
atunk sem esett a
püles ember, mi-
gaz jószágát dezs-
t Kalmarek a pad-
lajt nyakon csip-
s. Egyszer a mint
tikos nyilvános a
- püf-püf nyek!
leve lett a tolvaj.
o diplomáciai alku-
ki, hogy az ello-
l, melyért is a
a megfizetésére
n kötelezte magát
rtani. Így történt
andor, a szegedi
zsáról írják — a
mulattatta kintűnő

er József káplárt
hanc orvul meg-
jére, hogy vértől
g volt anyyi ereje,
kik közül egyet
aba és átadta az
lyosan megsértült
és kapott sebébe
endőség elfogta

Körözés. Szándékos emberölés büntetnének ki-
sérletével terhelt és súlyos testisértés büntette miatt vád
alá helyezett Dzsinitis Mártont körözött a zombori kir.
törvényszék. Személyleírása a következő: 32 éves, róm.
kath., születési és illetőségi helye Zombor, nős, 1 gyer-
mek atyja, földműves, termete közép, arca kerek, test-
alkata erős, haja sötétszőke, szeme kék, bajusza sárgás,
beszél szerbül, magyarul s kissé németül, öltözete eltá-
vozásakor magyar nadrág, zsinóros fekete kabát, csizma,
fekete kalap, ezüst gombos fekete mellény.

Megégett leányka. Topolyáról írja levelezőnk:
A hat éves Palusek Julcsa künna a szőlőben a főzés körül
segédkezett édes anyjának. Az anyja ott hagyta a
leánykát, hogy vigyázzon a tűzre, ő meg ment munkáját
folytatni. A pajkos Julcsa azonban játszott a tűzzel,
rubája is meggyulladt és a szerencsétlen teremtés oly
súlyos égési sebeket szenvedett, hogy rövid kioldás
után meghalt.

A nótás bíró. Egy tárgyalás. A három ur, a
kiket a rendőr azért jelentette fel, mert a „város bel-
területén mérsékelt hangulatban zavarták az éjszakai
csendet“ — mérsékelt szomorúsággal csak megjelent a
bíró magas színe elé. A három ur közül az egyik potrohos
volt, a másik soványságával a párolgást manifeszálta,
a harmadik kanecsal volt és többrendbeli tyukszemmel
megáldva.

A bíró ábrázata olyan gyászos volt, mint a kato-
náknál temetéseken a dob, ridegen rászól a triumvirá-
tura.

— Önök a feljelentés szerint megzavarták egy hé-
kés város csendjét. A három ur arca a következőket mu-
tatta: — ? . . .

— Önök nótáztak — folytatja a kibágási bíró — azt
nótázták:

„Nincsen csillag . . .“
A potrohos ur megszólal:

— Nem ismerem azt a nótát, ha tán elfütyülné az
ur, rájönnek.

A sovány folytatja:

— A magam részéről nem danoltam, csak bosszu-
ságomnak adtam kifejezést a botorkálás közben, hogy
miért is „nincsen csillag“?

A tyukszemes ezt az előterjesztést így tódította:

— En meg tizenkilenc szemét csillapítottam — a
lábamnak.

Az első, a potroh tisztelt tulajdonosa csupa gaval-
lériából helyénvalónak talált annyit beismerni: Azt
danoltuk kérem alásan, hogy: „Nincsen csillag mind
lehullott az égről.“

A kibágási bíró pedig így szaval: Ez a hiba.
Önök kibágtak, mert az a nótá így van: „Nincsen csil-
lag mind lehullott a földre. És elítélte a triumvirátust
helytelen nótázás miatt.

A futtaki Dunaág elzárása. A futtaki
Dunaág elzárásának tervezetét a napokban terjesztették
a földművelési miniszter elé jóváhagyás céljából. A mű-
velet nagyságát a hajózás szempontjából is, mert a futtaki
Dunaág medrét szabályozó ezen munkálat, illetőleg elzárás szervezi.

Körözött nemzetiségi igazgató. Az újvidéki
kir. törvényszék Marschal Gusztáv köröztesztét rendelte
ei, a ki nemzetiségi igazgató vádjával van terhelve. Szem-
élyleírása: született Petrovács községben, B. Bodrogh
megye, orvosnövendék, hallomás szerint Amerikába vándor-
olt ki, nőtlen, 31 éves, ág. ev., termete közép, arca
hosszas, szeme barna, szemöldöke s haja fekete, leg-
utóbb hosszú körszakált visel, beszél tótul, magyarul,
németül s szerbül. — Ugyancsak az újvidéki kir. törvény-
szék rendelte el Joezics Angelina köröztesztét, a ki
lopás miatt jogerősen ítéltetett el. Személyleírása: újvi-
déki születésű, 17 éves, gör. kel., hajadon, alacsony,
sovány, fekete baju, csavargó leány.

Művészet és irodalom.

**Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági
egyesület közlönye a „Gazdasági Ertesítő“ január és
február havi 1-ső és 2-ik száma a következő tartalom-
mal: A gazdasági egyesület t. tagjaihoz! — A mester-
séges trágyafélék alkalmazása. — Növénytermelési fel-
hívás. — Ménkiosztás. — Apaállat vizsgálatok. — Állami
mének eladásának feltételei. — Felhívás a előadásokhoz
tenyészbírák vásárlása iránt. — Irodalom. — Vegyes
közlemények. — Kis hirdetések. — Hirdetések.**

A zürichi Orell Füssli cég kiadványai.

Azon körülmény, hogy napjainkban az állam- és
magánvasutak hálózata mindinkább tökéletesebbé válván
az emberiség legnemesebb szenvedélye, az utazás, könnyű
szerrel megvalósítható s a hazát és külföldet kevés
pénzzel is beutazni manapság már épen nem boszor-
kányság, indokolta fogja tenni jelen sorraim, melyek-
nek kizárólagos célja első sorban az ország-világ termé-
zeti szépségeiben és nevezetesen gyönyörködni
szerető kéjtudókkal, másodsorban pedig a művelt olvasó-
közönséggel is megismertetni egy oly vállalatot, mely
egyfelől a turistáknak a legnépszerűbb kézikönyvtár
könyvtár szolgáltatja, addig másfelől csinos külsejű, új-
gyönyörű illusztrációival, a legaprólékosabb részletekbe
is beható alapos tárgyalásánál és tömör tartalmánál fogva
egy művelt ember könyvtárából sem hiányozhatik s bár-
mely szalonasztal díszét képezheti.

E vállalat nem más mint a zürichi Orell Füssli cég
kiadású „Europäische Wanderbilder“ cím alatt fűze-
tekben és apróbb kötetekben megjelenő utazók könyvtára.

Jelen sorok igénytelen írójának, ki huzamosabb
idők óta nyári szünetjeit kizárólag bel- és külföldi
tanulmányokra szokta fordítani s maga is szenvedélyes
turista, több ízben volt már alkalma e kiváló és ma-
napság még páratlanul álló vállalat kiváló előnyeivel
megismerkedni s meggyőződni a feől, hogy a legalapo-
sabb körültekintéssel utazó figyelmét is sok olyan ki-
került, a mivel csakis épen e szaktekintélyek tollából
kikerült vonzó fűzetekből ismerkedhetik meg.

Hazánkat e vállalat már eddig is mintegy 10 fű-
zetben tárgyalja, melyek mindenike nem dilettans írók
főreműve, hanem szaktekintélyek érett megfontolásának
terméke. Mindezen fűzetek- és kötetekében a vonzó
előadást nagyban emelik a helyszínen fölött gyönyörű
illusztrációk, melyek a legjobban sikerült fényképfelvé-
telekkel is bátran kiállják a versenyt. E tekintetben, hogy
mily gazdagok az egyes fűzetek egy előttem fekvő kö-
tetecske illusztrációinak jegyzékét — olvasóim szives
engedelmeivel — ide iktatom.

A „Bécsből—Budapestig“ (Von Wien nach Buda-
pest) című fűzetben találjuk a brucki sátorábor, a lé-
bény-szentmiklósi templom, a győri püspöki palota, a
győri Széchenyitér, izraelita templom, Pannonbalm, a
paunonhalmi székesegyház belseje, Komárom, a komá-
romi főtér, az ottani Rozália templom, az ógályai csillagda,
Tatatóváros (Sec bei Totis), a tatai vár, a tatai mecset
(Moschee), Alesüt, a kelenföldi Erzsébet-sófürdő és budai
Sashegy, a budapesti központi és nyugati pályaudvar,
a Pozsony melletti vörös hid, Pozsony város, a pozsonyi
várromok, a pozsonyi Mihályutca, a pozsonyi tanácsház,
az ottani színház, Szent Márton lovasszobra, a pozsonyi
Hummelenlékkő, a dévényi vár (Theben), Nyitra, Pár-
kány, Esztergom (Gran) és székesegyház, Visegrád, a
visegrádi Salamon-torony, Vác, a budapesti Ferenc-
József-tér, Andrassy-út, operaszínház, lipótvárosi bazilika,
a főváros látképe, a budai királyi palota és bazár, végül
Buda látképeinek gyönyörűen sikerült illusztrációit. Ösz-
szesen 41 rajzot.

Pedig e fűzet rajzok tekintetében e vállalatnak
nem is legzavagabbika. A „Budapest“ című, fő- és szék-
városunkat tárgyaló kötetke egy maga 44 rajzot, egy
térképet és vasuti hálózatot foglal magában.

A mi e vállalat becsét a szép illusztrációkon kívül
leginkább emeli s valamennyi irányú vállalat fölé
helyezi, az az egyes vidékek és városok alapos és mindent
felölelő tárgyalása, mely azok történelmére, természet-
rajzi, geológiai, néprajzi és archeológiai viszonyaira
egyaránt kiterjed, felöleli a népek jellemzését, szokásait
öltözékét, sőt a vidékek mondáinak elbeszélésétől sem
riad vissza.

Nem esoda tehát, ha épen e sokoldalú előnyénél
fogva e vállalat, melynek fűzetei a német nyelven kívül
egyidejűleg „L'Europe Illustrée“ és „Illustrated Europe“
címek alatt francia és angol nyelven is a könyvpiacon
jutnak, oly rohamos elterjedésnek és széleskörű olvasó-
közönségnek örvend.

Addig is míg azon óhajom teljesül, vajha édes
honi nyelvünkön is bírások e vállalat fűzeteinek hü fordít-
ását, a legmelegebben ajánlom e kintűnő vállalat egyes
fűzeteit, melyek egyes darabja minden jövevű hazai és
külföldi könyvkereskedésben 30 krajczár csekély árért
(a kettős fűzetek ára 60 kr.) könnyen megszerezhető.

E vállalat rövid ismertetését ezzel végzem azon
ígéretem nyilvánítása mellett, hogy az Orell Füssli cég
hazánk és a külföld vidékeit tárgyaló egyes fűzeteinek
— a t. szerkesztő engedelmével — bővebb és beható
ismertetésére igénytelen soraimmal mielőbb megjelenek.

Dr. Temesváry János.

Színház.

Fenelányok.

Hétfő, február 12.

Bobozat. Irta: Lukács Sándor. Zóna előadás, le-
szállított helyarákkal. Így hirdette a szinlap, a közön-
ség azonban nem igen „zónázott“ a színházba. Ennek
okát abban találjuk, hogy az ilyen vásári munkákat
minő e bohózat, a mi közönségünk még talán ingyen
sem nézné végig szívesen. Azért ne csodálkozzék az
igazgató ur, ha dacára a „zóna előadás“nak a nézőtér
majdnem üres marad. A rossz darab előadása különben
elég jól folyt le, a mi nem a darab, hanem K. Iványi
Mariska és Sárközy (Mokány Berci) érdeme, kik szere-
peikben ügyeskedtek és énekszámukat szépen adták elő.

Pry Pál.

Kedd, február 13.

Vigjáték. Irta: John Poole. Fordította: Csiky Ger-
gely. Sikertelt előadásban került színre. A kintűnő hu-
morral megirt angol vigjáték most sem téveszté el ha-
tását, elmes párbeszédei, mulatságos jelenetei élénk
derültséget kellettek. A kottynécs, minden lében kanál,
Pry Pál szerepében ifj. Polgár Károly jól állotta meg
helyét és kiváló gondtal alakított. Kivülte Veber Ferike
(Eliz), Morvay (Frank Harry) és Hegedűs (Witterthon)
emlithetők fel dicsérrel. A többi szereplők a sugó ke-
gyelméből elősködtek, a mi a darab egyöntetű előadá-
sát és gyorsabb tempójul eflyását nagyban akadályozta
és az összhatás rovására ment. Pedig ily kintűnő vig-
játék megérdemelné, hogy a közreműködők szerepeiket
megtanulják — ha másért nem, legalább: vendégszere-
tetből az angol író iránt.

A hubos pacsirta.

Szerda, február 14.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Wildenbruch Ernő.
A legújabb német színmű irodalom költői becsü terméke,
érdekes drámai momentumokban gazdag tárgyát, a gyári
életből merít. Langenthal Ágost papirgyárában áll al-
kalmazásban Lini, Schmalenbachné gyári munkás öz-
vegyének leánya, ki már kora reggel munkába állva,
vigyintáival fölveri a gyártelep lakóit. Lini, a gyár
komoly, nemes érzelmű tulajdonosa, kit munkásai jó-
szívűségéért áldanak, megszereti. Unokaöccse Hermann,
a világi is szemet vet a csinos leányra, bököl, udvarol,
ajándékokat oszt neki, mert szeretőjévé akarja tenni.
Ez Ágost előtt nem maradtak titok és hogy Linit meg-
mentse a léha világi tolkodásaitól, azon elhatározásra
jut, hogy nőtül kéri őt. Ezt annak rendje és módja
szerint meg is teszi. Lini meghatva Ágost jóságától és
engedve beteg anyja és nagybátyja rábeszélésének, nem
mond ellent, bár Hefeld Pál munkást szereti. Lini, mint
mennyasszony, a gyáros házába kerül, de egyszerűségében
ott nem jól érzi magát, szabadulni akar onnan minden
áron, mint kalitka zárt madár vágyódik a szabadba, az
ő megszokott társadalmi légkörébe. Ugy érzi ott magát,
mint a rét vadvirága, mely füvegáza kerül. Szívében
az Ágost iránt érzett hála és Pál iránti szerelme küz-
denek egymással. Hermann udvarlásait még most sem
hagyja félbe és mintán megtudja, hogy Lini Pált szereti
és nem Ágostot, segítséget ajánl neki. Lini, az egyszerű
munkás leány, hosszas rábeszélésre beleegyezik abba,
hogy elhagyja a gyáros házat; fölkeresi Hermann
lakásán, de itt csakhamar annak tudatára ébred, hogy
ez őt kelepécebe csalta és fölisméri galád célját. Segit-
ségért kiált, mire Ágost berohan és ott találva Linit,
fegyvert fog Hermannra, de Julianna közbe veti magát.
E hatalmas jelenet azután kiderít mindent. Lini Pál
felesége lesz, Ágost pedig lemond szerelméről. A színmű
meséjének eme rövid vázlatából is látható, hogy a tár-
sadalmai rend és érzelmek ellentéte képezi a drámai
összvetkőzés magvát. Iránya határozottan realistikus, de
az igaz költsézet ragyogó zománcával bevonva és tárgyát
a való életből merítvén: hatása kétségtelen.

Itteni előadását a nagyszámú közönség érdeklődés-
sel nézte végig és nagy tetszéssel fogadta. Az előadás
kiválóan sikerült és ezért az egyes szereplőkről csakis
dicsérrel és elismeréssel emlékezhettünk meg. Ha volna
is némi kifogásolni való, ezt annyi előny ellensúlyozza,
hogy a legszigorubb kritikus is elhallgathatja.

A címszerepet Turner Ilka ábrázolta elég sikerrel.
Ágosttal való jelenetét (IV. felv.) nyílt színen megtap-
solták. Dalait kedvesen énekelte. Morvay (Ágost) szere-
pét melegséggel játszotta, több helyütt igen hatásosan
szavalva, kellő színezéssel, különösen utolsó jeleneteiben
mély érzéssel. Ifj. Polgár Károly (Hermann) kissé
szarkasztikus, de azért jellemzetes volt minden voná-
sában. Kishonti (Schmalenbach Alé, a szocialista munkás),
kifogyhatatlan humorral és finom szatírával játszott,
sokszor megkacagtatván a nézőket. Maszkja kintűnő volt.
Benkő Jolán (Schmalenbachné), Medgyaszay (Julianna) és
Sárközy (Pál) jól oldották meg feladatukat és igyekeztek
az összhatás emeléséhez járulni.

Heti műsor: Ma pénteken Dárday Gyula, a
budapesti népszínház első tenorénekének vendégfel-
léptével „Cigánybáró“, bérletfolyamban, mérsékelt
felemelt helyarákkal. Szombaton Dárday Gyula vendég-
felléptével „Kornevilli barangok“, mérsékelt felemelt
helyarákkal, bérletfolyamban. Vasárnap Dárday Gyula
bücsüféléptéttel: „Szegény Jonathan“, bérletszünetben,
mérsékelt felemelt helyarákkal. Proscenium páholy 5
frt. Páholy 4 frt 50 kr. — Tánclászlók a 2 első sorban
1 frt 20 kr, 3., 4., 5. és 6. sorban 1 frt. — Zártszék
7. és 8. sorban 80 kr, a 9. és 10-ik sorban 70 kr. —
Földszinti állóhely 50 kr. Deák- és katonajegy 40 kr. —
Karzati állóhely 40 kr. Karzat 20 kr. — Előjegyzések
a három előadásra elfogadhatnak a színházi pénztárnál.
Vasárnap a m. t. bérlok helyei déli 12 óráig fentartatnak.

Jövő héten színre kerülnek: „47. cikk“
kintűnő és hatásos dráma, „Pepita“ operette és „Mongó-
din ur felesége“, mulattató bohózat, mely előadásokra
felbivjuk a közönség figyelmét. Színigazgatónk számos
ujdonságot hoz színre és ennél fogva a közönség támo-
gatóját valóban meg is érdemli.

LEVELEK A HYGIÉNE KÖRÉBŐL.

IV.

Asszonyom, ne tessék neheztelni hosszas hallgatá-
som miatt; tisztelje bennem a kesergő apát. Igen ké-
rem, több rendbeli szellemi apróságaimnak betegségem
alatt történt gyászos kimulását jelentem. Ők ártatlanul
jutottak tudtomon kívül a papírosáborba és onnan a
Meidinger sötét üregébe, mielőtt a nyomdafesték keresz-
tét megkapták volna. Tartalmukra, formájukra nem
emlékszem tisztán, de okvetlenül jók, sőt nagyon sike-
rültek lehetnek, mivel hogy az istenke mindig a legjobb
gyerekeket veszi magához. Tény, hogy beteg voltam.
Sokan kétédeve fogadták a hirt, magam is csak vona-
kodva hittem el. Hanem, mikor a fejembe mintegy száz
lakatosmühely fészkelte meg magát és egyszerre halot-
tan furni, reszelni, dörszólni, fújtatni, pattogni, füttyölni,
meg dübörögni, e mellett pedig folyton telefonoztak az
egyik műhelyből a másikba, villamos vezetéknek követ-
keztesen az én idegeim használatván: akkor aztán bead-
tam a derekamat és a legferiatlanabb foglalkozásba kezdt-
tem — a fogvacogtatásba. Negyvennyolc óra múlva magam-
hoz tértem, már a mennyiben magához térésnek nevezhető
az, a mikor az ember úgy érzi magát, mintha Apponyi
összes saltomortáléit egy izomban végig csinálta volna,
vagy — a mi egyre megy — mintha 48 óráig kigyó-
embert produkált volna. Legalább eszméltem és szembe-
szállhattam az én alamuszi ellenséggemmel és irhatok
róla mostani neve alatt, mely nem más, mint:

Az orosz nátha
(Influenza).

Cudar egy betegség. Protenszerű megjelenése
még sűrűbb homályba burkolja inkognitóját. Régebb
megjelenésekor pl. a mult század végén, vagy a jelen
század első harmadában mégis csak volt valami közös
jellege, általában az emésztési taktus volt megtámadva.
Ellenben ma, a hány beteg, annyiféle a panasz. A
borzongatást kivéve, mindegyik más-más testrészt fáj-
lalja. Majd a fej, majd a végtagok, itt a tüdő, ott a
gyomor, egyiknél a szem, másiknál a fül betegszik meg
lobosan, még csak nem is egyenlő kezdeti tünetekkel.
Sajátságos még, hogy ennek a betegségnek valóságos
átvitelük hajlamai vannak. Ha valakinek évek előtt
egy lobos betegsége volt és ott egy kissé gyengébb
ellentálasu hely (locus minoris resistentiae) maradt,
bizonyos, hogy az orosz nátha következtében e helyütt
kiujul a betegség. Egy gümőkóros családból való,
most még erős fiatal ember megkapja az influenzát és
néhány nap alatt a könyök és térdizületben, valamint
a gégegében gümös lob lép fel és sirtaviszti 10 nap alatt
a 17 éves ifjut. Jó magam, az egyetemen a göröcsövi
vizsgálatokkal megerőltettem szememet és az óta kissé
gyöngék, megkapom az orosz náthát és elebb az egyik,
majd napok múlva a másik szememen heves gyuladás
mutakozik.

Az a körülmény, hogy az orosz nátha rázó hideggel
kezdődik, nagyon közel hozza a schizomicetákat, mert
a legtöbb más betegségnél, mely hidegrázással és utána
következő hőemelkedéssel jár, már ismerjük a körmenző
cococcusokat, természetesen, hogy ennél a kórnál is a ha-
sadó gombákat kezdik körmenzőknek tekinteni. Az,
hogy ez a betegség csak erős tében, minusz 10 és
20° között való hőmérséknel szokott fellépni, még nem
zárja ki a bakteriumos eredet lehetőségét.

Az arcticus zónában, Jan-Mayen szigetén végzett
észlelések szerint, még ott is, a bol a kenesős hőmért
már nem lehet használni a nagy hideg miatt, nem
ritkán mutat a göröcsö alatt, az előbb gondosan sterilizált
és aztán a levegőre kitért tárgyúveg — bacteriumokat.
Kedvezőbb hőbeli viszonyok közé jutván, ezek a polá-
ris bacteriumok részben visszanyerik szaporodási ké-
pességüket. Kérdés, elég-e a most említett körülmény
a muszka náthának tudományosan megokolt magyará-
zásához? A bacteriumos magyarázat két tételre támasz-
kodik: az egyik a borzongatás, a másik egyes bacte-
riumfajoknak nagy hidegtűrő képessége.

A borzongatás ellen felhozható, hogy az egyáltalán
nem egyedül a bacterium invasióának a következménye,
hanem a vértömégnek hirtelen történő egyenlőtlen elosz-

tásának a külső jele. — Aztán a hevenyfertőző baktériumok mindig egy szervezet támadtatják meg, holott itt, mint láttuk, meglepő sokféleség mutatkozik. Az egyes baktériumfajoknak nagy hidegtűrő képessége sem bizonyít semmit; mivel az influenzának villámszerű terjedése az isothermák irányában sokkal gyorsabb, mint a mi közlekedési eszközeink, vagy akár a szélhullámok járása. Három év előtt Orosz-Péterváron alig konstataáltak ezt a baktériumot, nem egészen 24 óra alatt már Hamburgban, illetve Angliában is fellépett. Ily gyors szaporodás még nyáron is nehezen képzelhető, nem hogy — 10 foknál volna feltehető. Különben a hidegtűrő cocencsok nem szaporodnak ily hidegben. Már pedig, ha nem szaporodnak, nem is válhatnak veszélyessé az emberre nézve. Egyébként az orosz náthában szenvedők különböző váladékaiiban valamely újabb és csak itt előforduló baktériumfajt felfedezni eddig legálább nem sikerült.

Mindkét sarkalatos tétel gyöngének mutatkozván, kénytelenek vagyunk más hypothezishez folyamodni.

Minden hypothezis csak addig fogadható el, a míg ellene bizonyító tények nem jutnak ismeretkörünkbe, tehát mindig csak valószínű marad és sohasem bizonyos, mint pl. a mennyiség-tétel.

Föltevésem az orosz náthánál a következő: A meghülés okozta vér- és hő elosztási egyensúlynak megzavarása következtében felidézettnek különböző betegségek, melyekhez járul az autochthon baktériumoknak tulságos szaporodása. Nem lehet szándékom e helyütt teljesen kimerítő magyarázattal szolgálni, tehát csak az általánosan elfogadott nézetekre fogok szűk fektetni.

Tény, hogy in ultima analizi még egy esontaganat is csak célszerűtlen beidegzésnek lehet tekinteni. Tény az is, hogy thermicus vagy psychical inger, a véredények idegzetének segítségével képes több kiló vért centripetalis vagy centrifugalis irányba terelni az emberi testben, úgy, hogy ez a vértömlő lobot, köhögést, fejfájást stb is okozhat. Tény az is még, hogy a vértömlő egyensúlyának megzavarása gyöngíti ennek baktériumölő képességét (a phagociták is gyöngülnek).

Ezeket szem előtt tartva könnyen elképzelhető, hogy a meghülés pillanatában, az alacsony hófok által kényszerítve, a különböző véredényei hirtelen összehúzódnak és tartalmukat a középpont felé szorítják és így a belső szervek nagy vértömlést állanak ki. Hogy ez a vértömlés, ha csak percekig tart is, könnyen károsíthatja a fehér vértestecskéket a gyengébb hajsza edényeken keresztül és lobot vagy hurutot okozhat és hogy általában káros zavart fog okozni mindazon szervekben, melyek nem elég erősek a fokozott vérnyomás elbirására — tagadni nem lehet. Ezen feltevéssel az összes fennebb említett körülmények ép úgy megmagyarázhatók, mint ennek a betegségnek a hideg időszakban való fellépése és nagy területre való kiterjedése. Az a körülmény, hogy az influenzás beteg az idősebbi szakban is mindig fázik, vagy legalább hamar megfázik is, magyarázható. Jól esik a szegény orvosoknak is egy kis szellemi pihenés. Minek sokat analizálni és deducálni, hogy egy differentialis körimét csinálhasson (ez az orvosi egyetem is eltart néha napokig) egyszerűen megtapintja a pulzust és rámondja, hogy influenza. És a gyógyszeres dolgában is nagy a haladás. Hiszen már az Antipyrin is az avult szerek közé tartozik. Most a Salipyrin van en vogue. Többet nem árulok el; mert a gyógyszerész urak amugy is sokat kuruzsolnak, csak azt még, hogy a Salipyrin nagyon drága, két három annyi ár, mint a Chinin, pedig nálunk ennek grammja is harminc krajcár.

Dr. Kabos Márton.

A népfőlkélok jelentkezési kötelessége.

A népfőlkélok jelentkezési kötelességét megállapító 1893-ik évi 37. trvikk végrehajtása tárgyában a honvédelmi miniszter az összes törvényhatóságokhoz és népfőlkélesi járásparancsnokságokhoz a legutóbbi napokban oly célból boesatott ki körrendeletet, hogy ennek alapján a jelentkezésre köteles népfőlkélok részére a jelentkezési állomásokat a járási tisztviselők, a népfőlkélesi parancsnokságokkal egyetértőleg megállapítsák. Hogy a népfőlkélok egyéneknek évenkénti egyszeri jelentkezését megkönnyítsék, a megyének közigazgatási járási a szükséghez képes egy vagy több jelentkezési körre lesznek felosztva, azonkívül minden ily jelentkezési körön belül, az illetők részére egy-egy jelentkezési állomás lesz.

E körök és jelentkezési állomások kijelölésére nézve a közigazgatási járási tisztviselő a népfőlkélok járásparancsnokságokkal egyetértőleg készíti elő a tervezetet, a melynek jóváhagyása a honvédelmi miniszternek van főtartva.

A honvédelmi miniszteri rendelet e részben egy intézkedik, hogy a törvényhatósági joggal fölruházott és rendezett tanácsú városokat, valamint a közigazgatási járáások székhelyeit a saját területük és esetleg még ezen fölül egy körülöttük fekvő községi csoport köre számára föltétlenül jelentkezési állomásul kell kijelölni. Minden közigazgatási járás annyi jelentkezési körre lesz osztva, hogy az egy körhöz tartozó községekben nyilvánartartott népfőlkélok száma a 250 főt meg ne haladja.

A körnek jelenkező állomását a közlekedési viszonyok figyelembe vétele mellett, lehetőleg a körön belül kell kijelölni és pedig akként, hogy a népfőlkélok a jelentkezésre szükséges idő beszámításával lakóhelyükről egy nap alatt a jelentkezési állomásra és onnan vissza is utazhassanak. Ez okból a jelentkezési állomások, a gyors közlekedés vagy helyi forgalmi viszonyok érdekében a körön kívül is fehetnek több kör számára egy és ugyanazon jelentkezési állomás is kijelölhető. Ott, hol több népfőlkélok járásparancsnokságnak egy állomáshelye van, ez rendszerint csak azon népfőlkélok járás köre számára szolgálhat jelentkezési állomásul, a melynek területéhez tartozik.

Végül a honvédelmi miniszter elrendeeli, hogy a népfőlkélok járásparancsnokságok, egy a körökbe sorolt községeket és a jelentkezési állomásokat, valamint az egyes állomásra utalt népfőlkélok számát is február 28-ig jelentse be.

Szerkesztői üzenetek.

E. K. Kulpin. Nagyon sajnáljuk, hogy nem használhattuk fel küldeményét, de hát a dolog olyan közönséges valami, hogy a Kulpini Közlöny (?) is csak hosszas megfontolás után használta volna fel. — Tehát sem Szarvas, sem Halas, — hanem Kulpin?

Naptár. Február.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
16 Pént.	Juliana	Samu	4 Izidor
17 Szom.	Szabbas p.	Donát	5 Agata
18 Vas.	G 4 Koloman	G 4 Remin.	6 B Triod. k.
19 Hétfő	Zsuzsánna	Zsuzsánna	7 Partén
20 Kedd	Eleuther p.	Sabin vért.	8 Tivadar

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

230. szám 1894.

Pályázati hirdetmény.

Titel községénél megüritült községi epreskertészi állásra ezennel pályázat hirdettetik. Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy a kertészi szak-képzettségét igazoló kérvényeiket **f. évi március 15-éig** alulirt előjárásnál nyújtsák be.

A kertészi állás következő javadalmazással van egybekötve: 1. Évi készpénzbeli fizetés 240 frt. 2. Szabad lakás a községi esprekterben.

Titel, 1894. évi február hó 15-én.

Vracsarits Glisó,

jegyző. 3—1

Rác,

biró.

163. szám 1894.

Pályázati hirdetmény.

Tiszakálmánfalva község előjárásága részéről ezenel közbiré tétetik, hogy ezen község rendőrségi létszámánál havi utólagos gyalogrendőrök fizetendő évi 240 frttal javadalmazott gyalogrendőri állás megüresedett.

Felhivatnak tehát mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtok, hogy a községi rendőrség szervezéséről alkotott szabályrendelet 7-ik szakasza értelmében kérvényeiket alulirt előjárásnál **folyó évi március hó 3-ik napjának délután 5 órájáig** benyújtsák annál inkább el ne mulasszák, mivel az elkészen érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

A megválasztott rendőr ruházatát sajátjából köteles beszerezni.

A választás napja utólag fog kitűzteni; s a pályázókkal személyes megjelenéstik alkalmával, esetleg írásban közöltetik.

Kelt Tiszakálmánfalván, 1894. évi február hó 12-én.

Weninger Mihály,

közs. jegyző. 3—1

Dosztán István,

közs. biró.

Végzett szőlőkezelő.

Szőlőmívelést, borkezelést, gyümölcs-, konyha- és virágkertészetet, nemkülönbön a szőlő fás- és zöldőjtését, új szőlők telepítését tökéletesen értem. — Harminc hold szőlőt ojtványokkal újja telepítettem. 28 éves, nős, a legjobb bizonyítványaim vannak; szerény díjazás mellett állást keresek.

Zombor, bajai-ut, Zsivánovits-féle kert.

3—2

Molnár József.

Árlejtési hirdetmény.

A nm. vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur 1894. évi február hó 8-án 50996/1893. számú rendeletével az újvidéki állami polgári leányiskola számára építendő épület tervét és költségvetését a kivitelt alapjául elfogadván, a munkálatok foganatosítását 41,029 frt 59 kr erejéig engedélyezte.

A fentemlített építési munkák foganatosításának biztosítása céljából az **1894. évi március hó 3-ik napjának délelőtti 10 órájára** Bács-Bodrogh vármegye kir. tanfelügyelőség hivatali helyiségében (vármegyeház II. emelet) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkák végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költségösszeg után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap reggeli 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek Zomborban a kir. tanfelügyelői hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1894. évi február hó 13-án.

CZIRFUSZ FERENC,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

3—1

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdája.

191. sz.

1894. évi.

Pályázat.

Goszpodince községben üresedésben levő, 300 frt fizetéssel egybekötött irnoki állásra pályázatot nyitok.

A pályázati kérvények beküldési határideje **folyó évi február hó vége.**

Szerb és német nyelv tudása okmányilag igazolandó.

Jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Zsablya, 1894. évi február hó 6-án.

Mihailovits,

főszolgabíró.

Maklura aurentiaca

a legjobb, a legellentállóbb, sűrű és erős tövissel ellátott eleven sövény, melynek még azon előnye is van, hogy a nyul nem rágja meg, semmiféle rovar sem pusztítja és a levelei selyembogár tenyésztésre még előnyösebben használhatók, mint az eperfalevelek. Célszerűen alkalmazható kert, udvar, legelő bekerítésére és spalirnak. Elültetési időszak mostantól egész április végéig. Válogatott és két éves gyökeres ültetvények készpénzfizetés vagy utánvétel mellett kaphatók 1000 drb 16 frt, egy évesek 10 frtért Rác György ur kertészetében, Kula, Bácsmegeye.

Kula, 1894. évi február hó 14-én.

Manhold Kálmán,

intéző.

3—1

Gazdák figyelmébe.

Zabmentes tiszta 3—1

BÜKKÖNY

kitűnő minőségben kapható

BÁRÁNY LIPÓT és FIA CÉGNÉL ZOMBORBAN.

452. sz.

1894. évi.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye zsablyai járáshoz tartozó Nádaly községben üresedésben levő községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

A községi orvosnak javadalma: 600 frt készpénz. A látogatási díjak utólagosan szerződőleg fognak a községgel megállapítani. Halottköltségi díj 20 kr.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint az 1883. évi I. t. c. 9. §, illetve 1876. évi XIV. t. c. 143. §-ban előirt képességtük, továbbá a szerb nyelv tudását igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat **hözám folyó évi március hó 8-ig** annnyival is inkább nyújtsák be, mivel a később beérkező folyamodványokat figyelembe nem vehetem.

Zsablyán, 1894. évi február hó 8-án.

Mihailovits,

főszolgabíró.

3—1

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szeszese italok, asztali likőrök és különlegességek azonnali elhibázhatlan elkészítésére a legkiválóbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fok, vegyileg tiszta **eceteszenőt** kellemes ízű borecet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékeltemek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlistát bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

eszenciák-különlegességek gyára

PRÁGA.

50—27

Megbízható ügynökök kerestetnek.

564. sz. 1894.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Német-Palánka községében az elhalálozás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra, mely 800 forint készpénzfizetés, szabad lakás és 1/2-ed telekfeld haszonélvezetéből álló javadalmazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhivom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványait **folyó évi február hó 28-ig**, vagyis a választásra kitűzött hatánapig hozzám benyújtsák el ne mulasszák. Palánkán, 1894. évi január hó 31-én.

CSUPOR GYULA,

főszolgabíró.

3—3

XVII. év

ELŐFIZET

Egész évre . . .

Fél évre . . .

Negyed évre . . .

A lap szellem

illető külden

szerkesztőnek.

a laptulajdonos

dendő

Egyes szám ára

A zombor

ju

Csendben és takarékpénztár jubileum napon. Pedig nem nyesek ünnepe volt akiknek van érzéke érdekei iránt, s aki Barthal József igazgatói nehézségek általa páratlan szakmára emelt zombori tőrsége és érdemei életében.

A zombori takarékpénztár jubileum napon. Pedig nem nyesek ünnepe volt akiknek van érzéke érdekei iránt, s aki Barthal József igazgatói nehézségek általa páratlan szakmára emelt zombori tőrsége és érdemei életében.

A jubiláris körpán mint közgyűlésgeről és Barthal József lendületes és zajos det mondotta:

„Tiszt

Mai napirendi körülmény megünne egy negyedszázad fennáll, hanem hogy pénztintézetei közt k

Ezen alkalom kintennük intézettük

A szabadságha a győző rabláncok szolatisztikuson kor segéssé gyurni meg tományává aláztató leigázható legyen, a oda törekedett, hog

Az ország ker dekeit szolgálta; a közlekedési eszközök segítették elő; az élő ipara még inkább egyedárusága előné

A „BAC

Ne félj

Kis k

E kis k

Te v

A sem

Sok d

Ha sz

Nem

Mit ér

Mán

Ha d

Vad

Mig r

En d

Tudom,

El a

— Zo

Ford

Nyolc napja mul Hortense egybekelték Larivierén — ki a C minc év óta vezetett mondhatni, gonosz, z